

Prevenció dels danys associats al joc d'apostes: La proposta de Barcelona

**Impacte i reptes de les addiccions comportamentals al nostre entorn.
Una perspectiva de salut pública**
29 de juny de 2023

Catrina Clotas Boté (cclotas@aspb.cat)

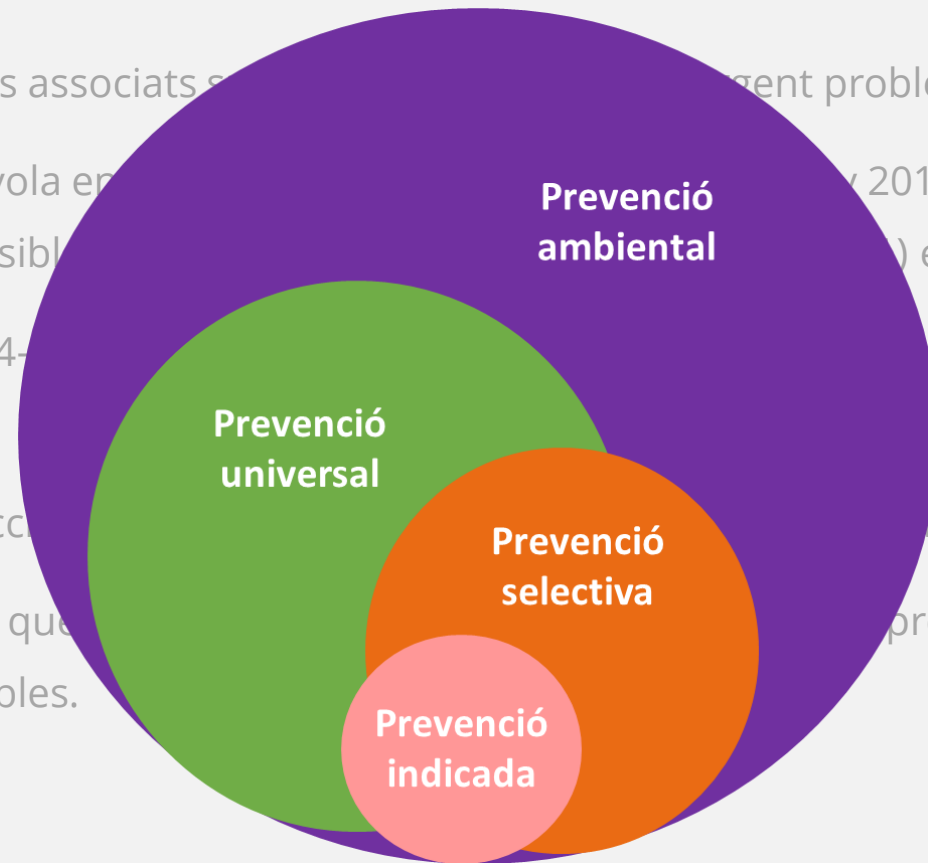
Justificació

- El joc d'apostes i els seus danys associats suposen un important emergent problema de salut pública.
- El 60,2% de la població espanyola entre 15-64 anys va jugar amb diners l'any 2017 (59,5% presencialment i 3,5% en línia). La prevalença de possible joc problemàtic o trastorn del joc (DSM-5 $\geq$ 1) era del 2,6% (EDADES 2017).
- En la població estudiantil de 14-18 anys, la prevalença de possible joc problemàtic o trastorn del joc (Lie/*Bet) era del 4,7% (ESTUDES 2018).
- Es necessiten amb urgència accions amb un enfocament de salut pública per a abordar el joc i els seus danys.
- És fonamental que les accions que es duguin a terme incloguin tots els nivells preventius i que prestin especial atenció als grups més vulnerables.

Justificació

- El joc d'apostes i els seus danys associats són un problema de salut pública.
- El 60,2% de la població espanyola en té algun tipus de dependència (59,5% presencialment i 3,5% en línia). La prevalença de possibles problemes de joc (Lie/*Bet) era del 2,6% (EDADES 2017).
- En la població estudiantil de 14-17 anys, la prevalença de problemes de joc (Lie/*Bet) era del 4,7% (ESTUDES 2018).
- Es necessiten amb urgència accions preventives per abordar el joc i els seus danys.
- És fonamental que les accions que es desenvolupin siguin preventives i que prestin especial atenció als grups més vulnerables.

Mesura de govern

Pla integral per la prevenció del joc d'apostes i els seus danys associats 2019-23

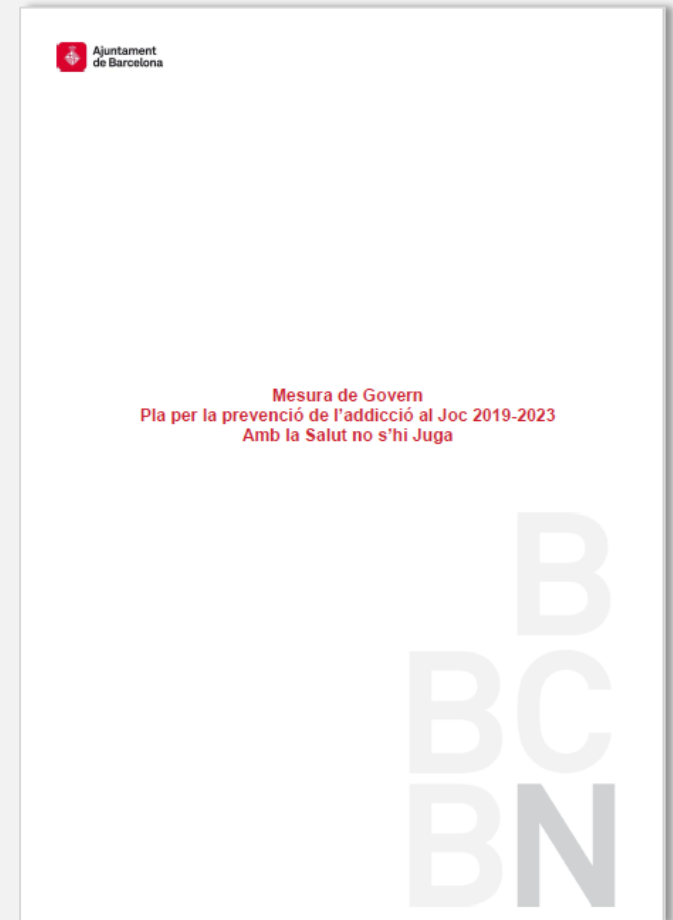
Mesura de govern

Amb la Salut no s'hi Juga

Aprovada en el Ple de govern el 25 d'octubre de 2019.

Prevenir els danys associats al joc d'apostes, tenint en compte les conseqüències socials que tenen en la població, especialment vetllant per la salut de les persones més joves de la ciutat.

Principals accions 2020-23

Augmentar el **coneixement** sobre la conducta del joc d'apostes a la ciutat

Limitar i ordenar els **establiments de joc d'apostes presencials** de la ciutat

Limitar l'accés i la connexió a les **pàgines de joc en línia** des de totes les dependències municipals

Prohibir la **publicitat i el patrocini** de la indústria del joc d'apostes en la xarxa de Transports Metropolitans

Introduir en els **contractes i convocatòries de subvencions** anuals clàusules específiques per prevenir les addiccions i riscos associats.

Elaborar i implementar un **programa de prevenció escolar** per alumnes de 4t ESO

Dissenyar i implementar un programa de **prevenció selectiva** dirigit a professionals de la Xarxa Juvenil

Elaborar una **campanya de sensibilització** dirigida a col·lectius especialment vulnerables

Incloure l'atenció i l'abordatge del joc problemàtic en els serveis d'**orientació i atenció** a adolescents

Enquestes de salut poblacionals

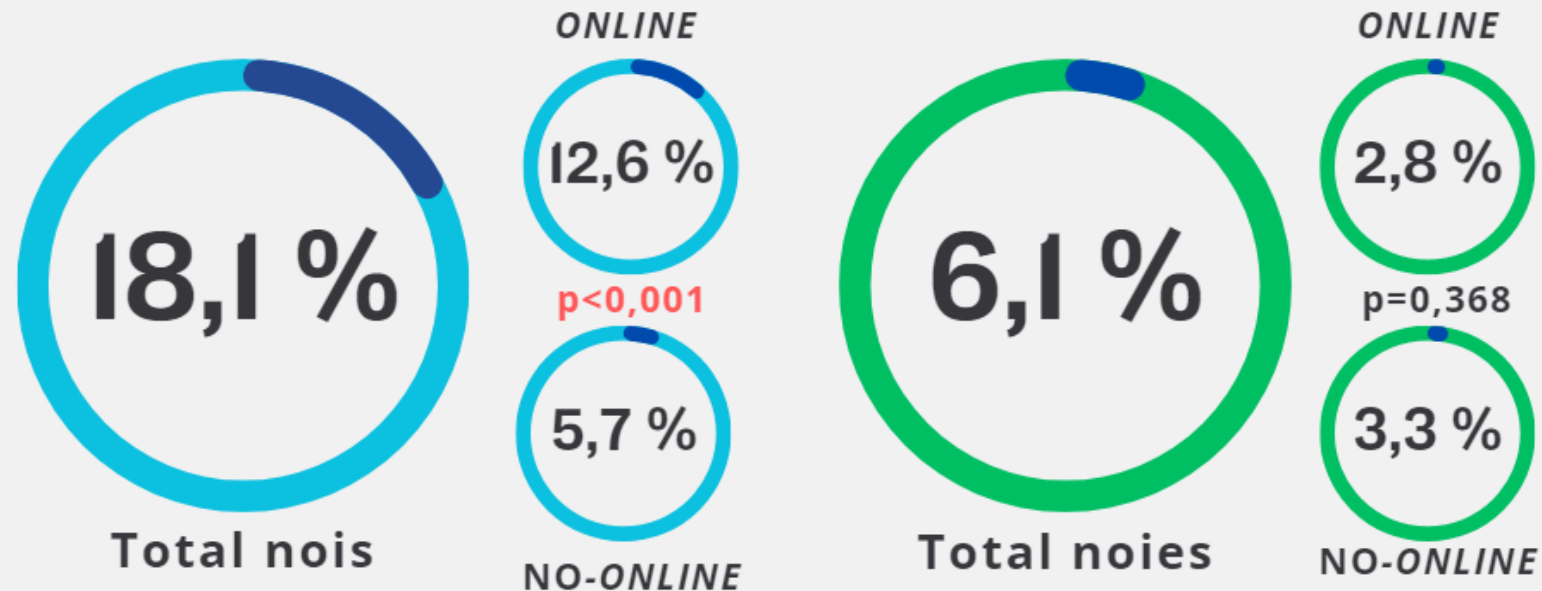
Enquestes de salut poblacionals

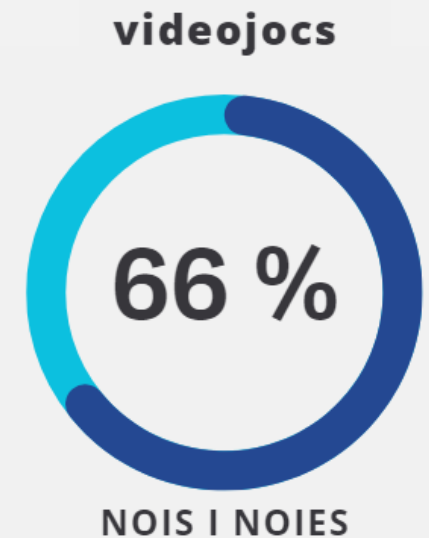
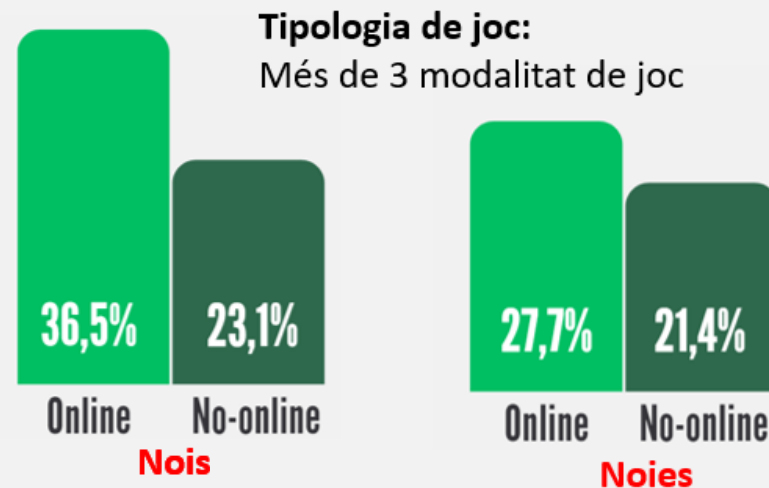
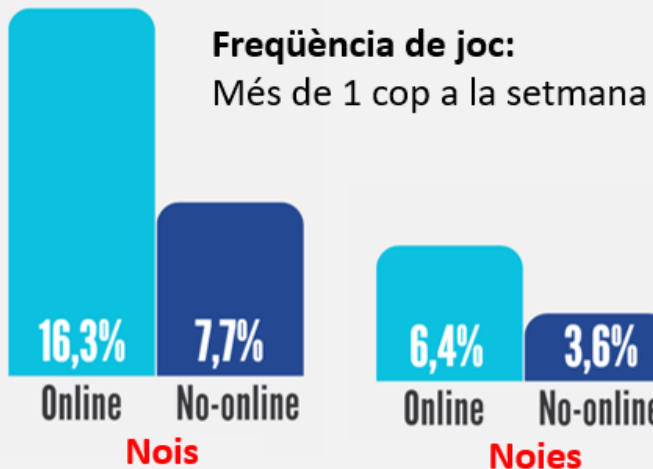

Població adolescent escolaritzada (13-16 anys)

Prevalença Joc d'apostes

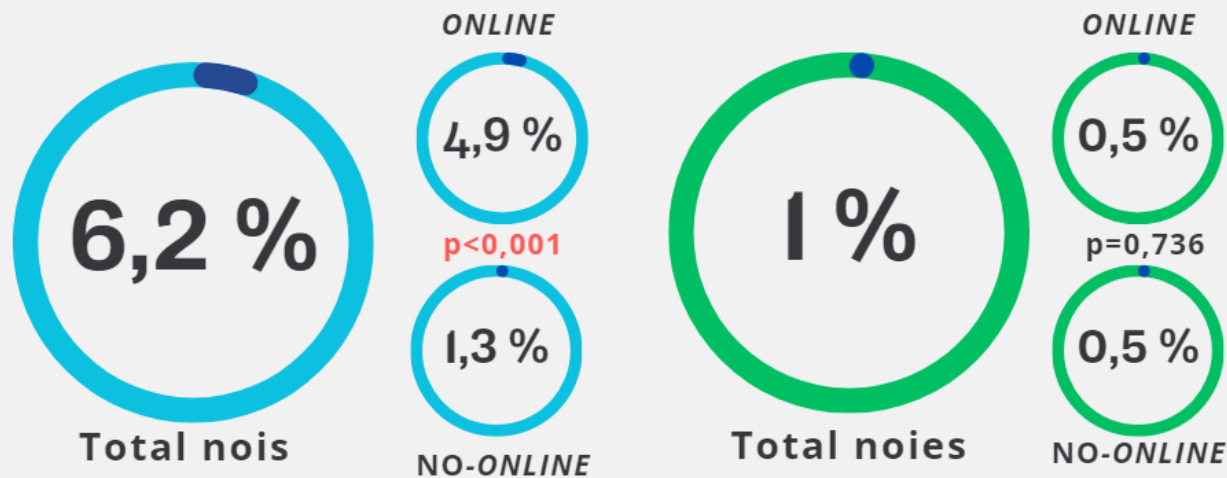

Població adolescent escolaritzada (13-16 anys)

Població adolescent escolaritzada (13-16 anys)

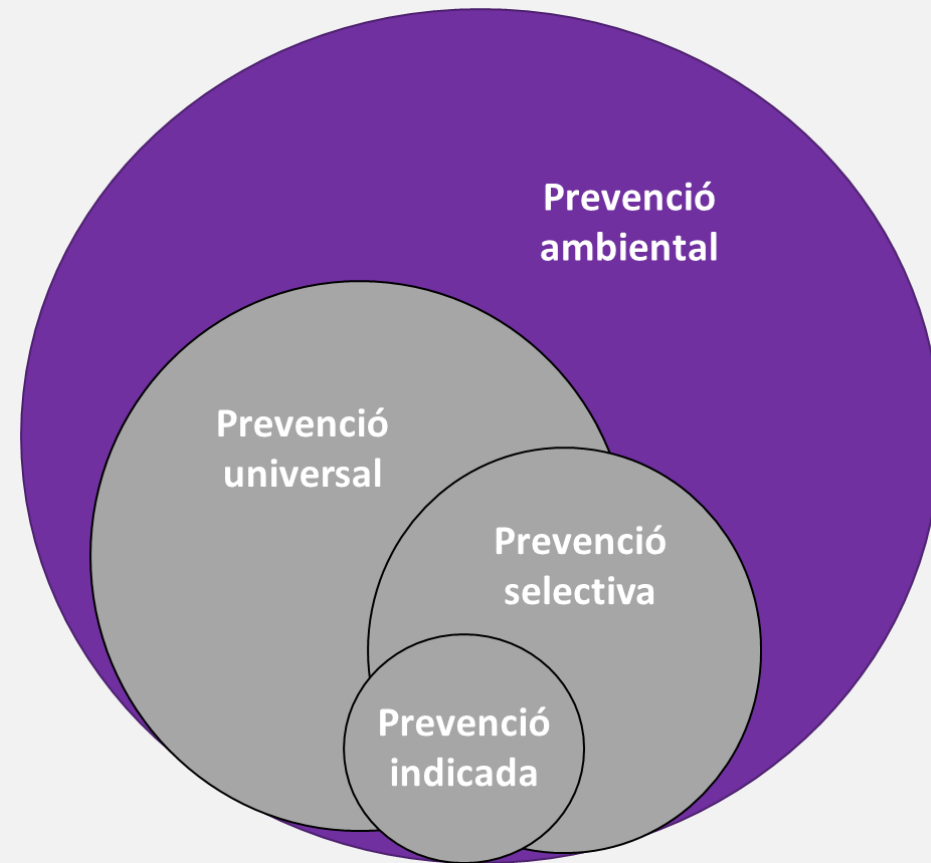
Prevalença possible Joc problemàtic

1 de cada 3 nois jugadors tenen possible joc problemàtic

Limitar i ordenar els establiments de joc presencial

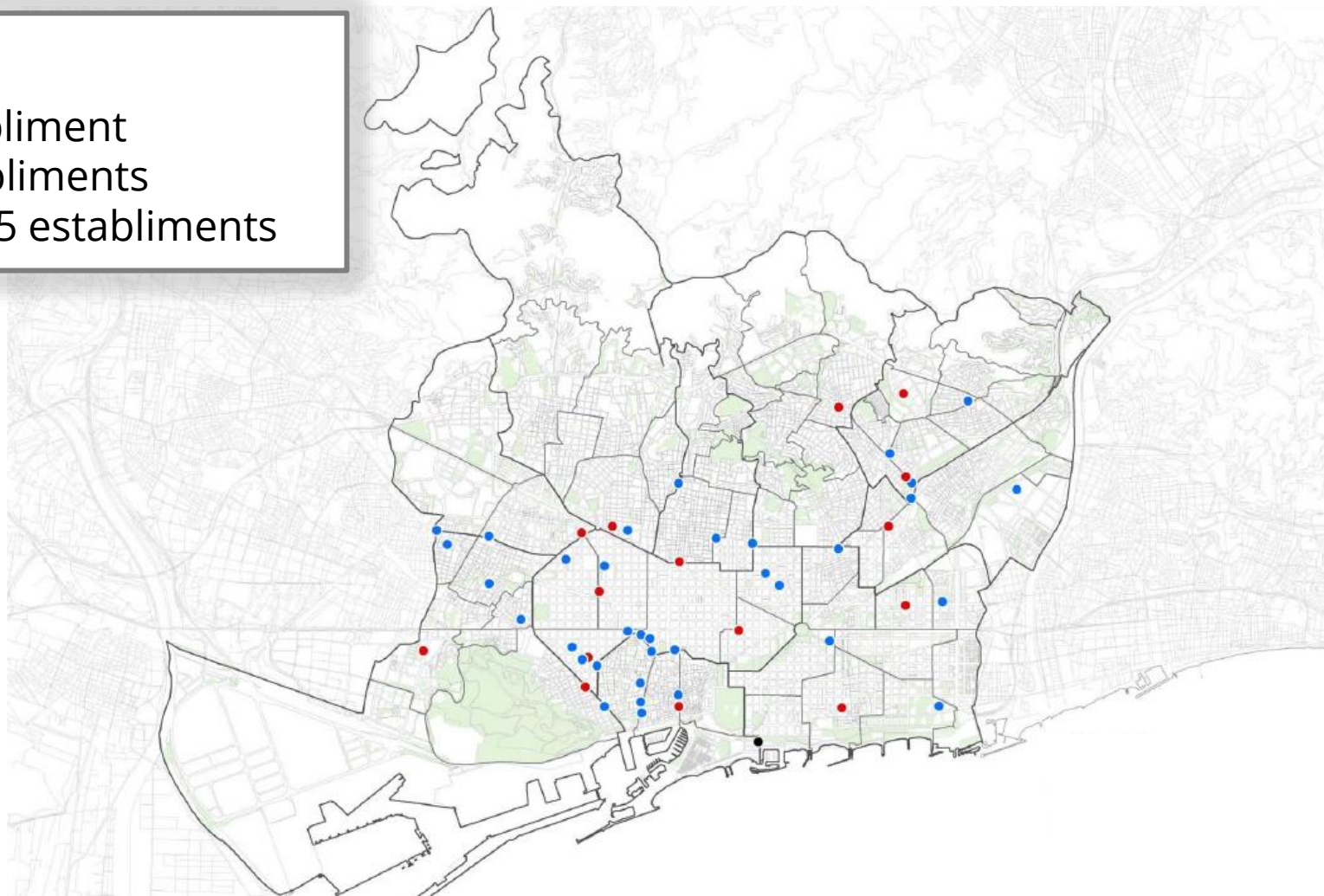
Establiments a la ciutat Barcelona (51)

Any 2019

Casinos: 1 establiment

Bingos: 15 establiments

Salons de joc: 35 establiments

Font: Cens del Departament de Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, Generalitat de Catalunya. Última actualització 14/9/2021

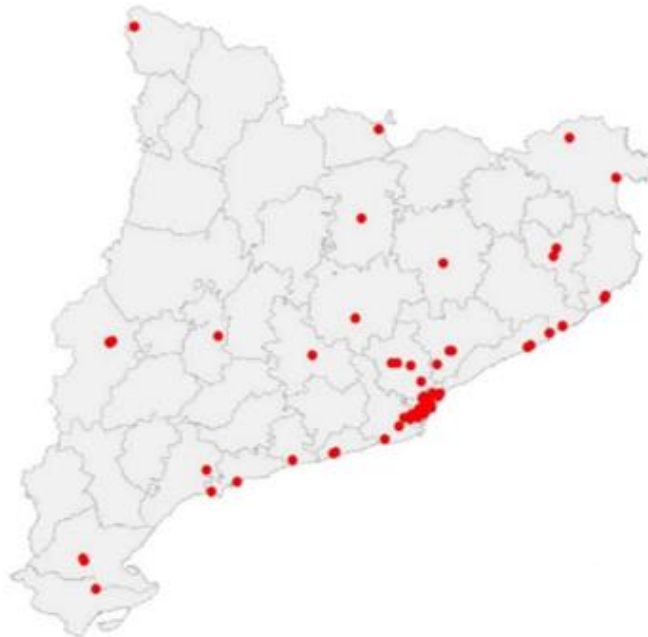
Establiments a Catalunya (193)

Decret 240/2004, de 30 de març, d'aprovació del catàleg de jocs i apostes autoritzades a Catalunya i dels criteris aplicables a la seva planificació.

Casinos: 4 establiments

Bingos: 62 establiments

Salons de joc: 127 establiments

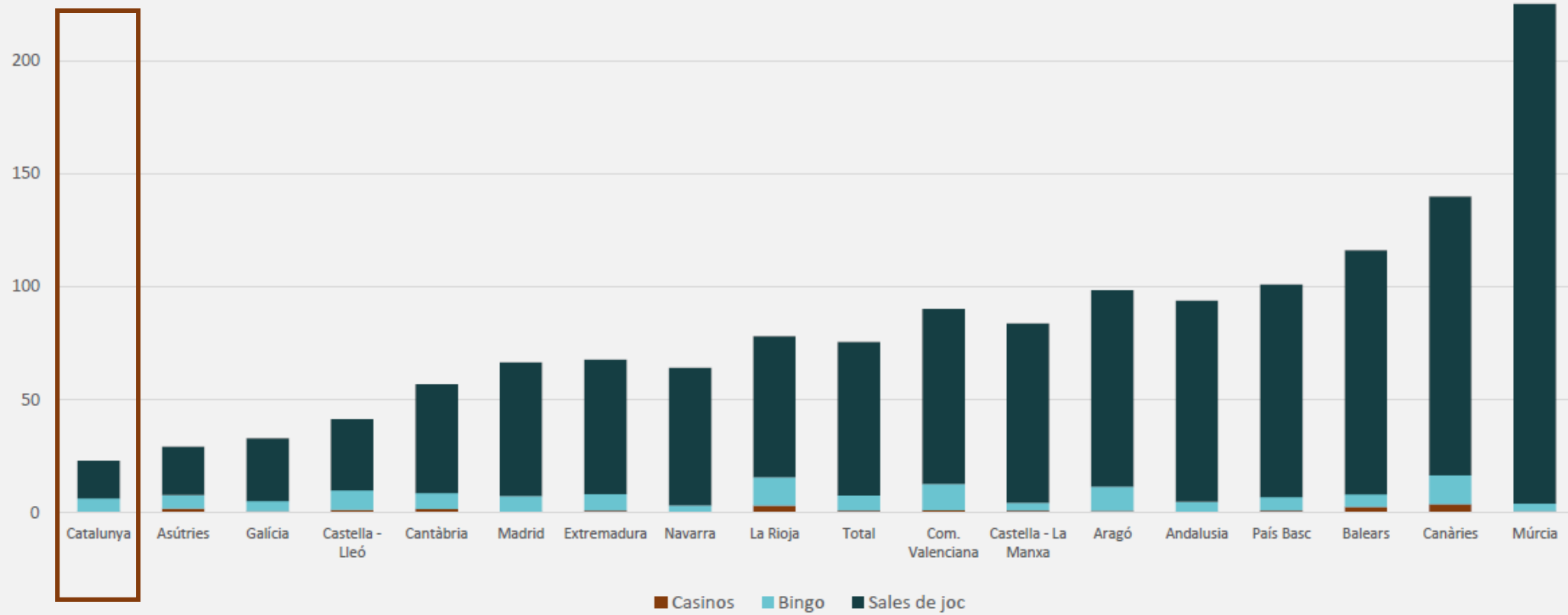

Font: Cens del Departament de Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, Generalitat de Catalunya. Última actualizació 14/09/2020

Distribució establiments segons Comunitat Autònoma

Nombre de locals de joc d'apostes per 1.000.000 habitants segons tipologia y CCAA

Espanya 2017

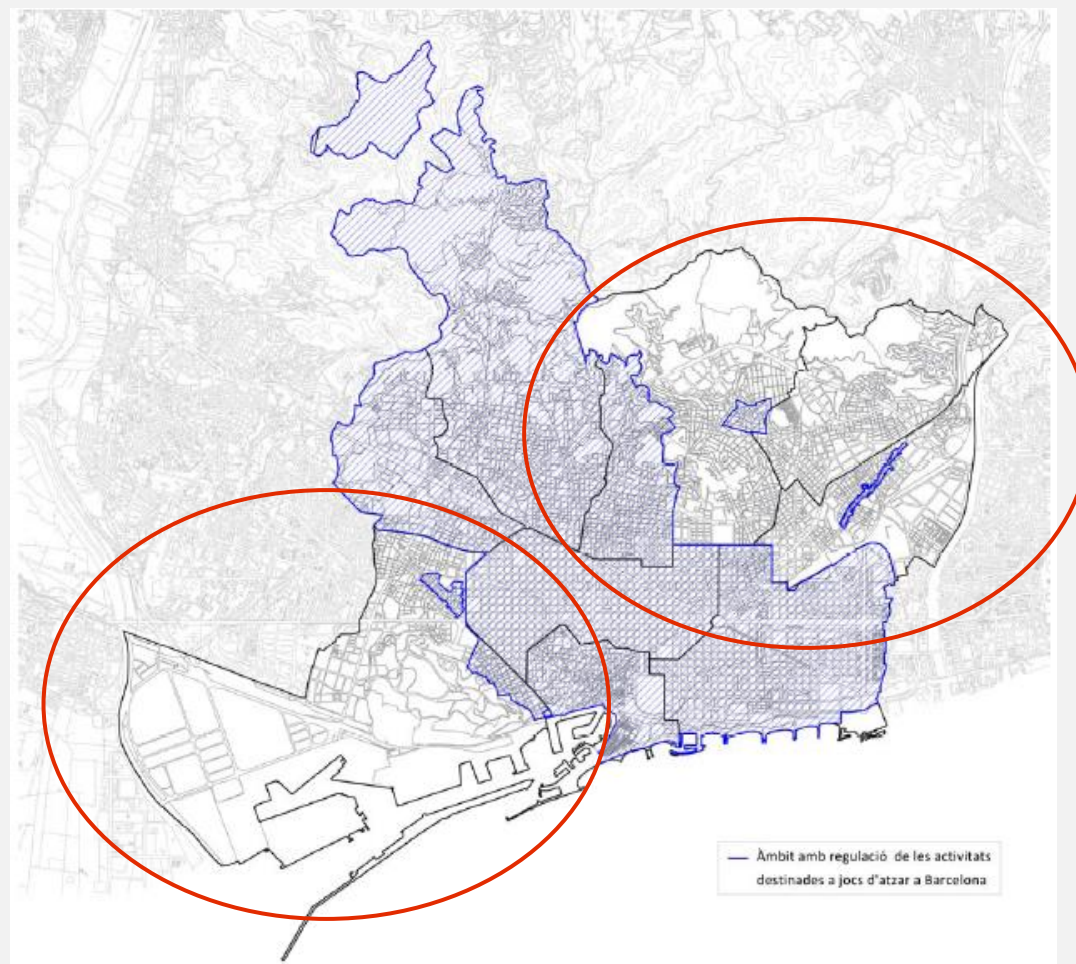

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Anuari del joc d'apostes a Espanya, Universidad Carlos III y CODERE; Dirección General de Ordenación del Juego, Ministerio de Hacienda

Regulació dels plans d'usos vigents el 2019

MECANISMOS DE REGULACIÓ

- Distància lineal entre establiments
- Distància segons usos protegits
- Densitat limitada
- Amplada carrer
- Limitació segons superfície

Pla especial urbanístic per la regulació del joc d'apostes

Objectiu: Limitar l'apertura de casinos, bingos, sales i cases d'apostes.

PAS 1: Suspensió de l'admissió de comunicats de noves activitats de concurrència pública per obrir establiments de joc d'apostes: sales de joc, bingos i casinos (des del 22-10-2019)

PAS 2: Redacció d'un pla especial urbanístic que regularà la implantació d'establiments

Pla especial urbanístic per la regulació del joc d'apostes

Concepte de vulnerabilitat: La vulnerabilitat es defineix com una predisposició intrínseca de determinades persones a sofrir danys que han d'avaluar-se específicament amb relació a cada risc particular:

- 1) Factors individuals: menors i joves fins a 21 anys, persones amb problemes de salut mental i addiccions, persones en risc de pobresa i exclusió social
- 2) Factors estructurals: Barris de nivell socioeconòmic desafavorit i altres determinants de la salut

Pla especial urbanístic per la regulació del joc d'apostes

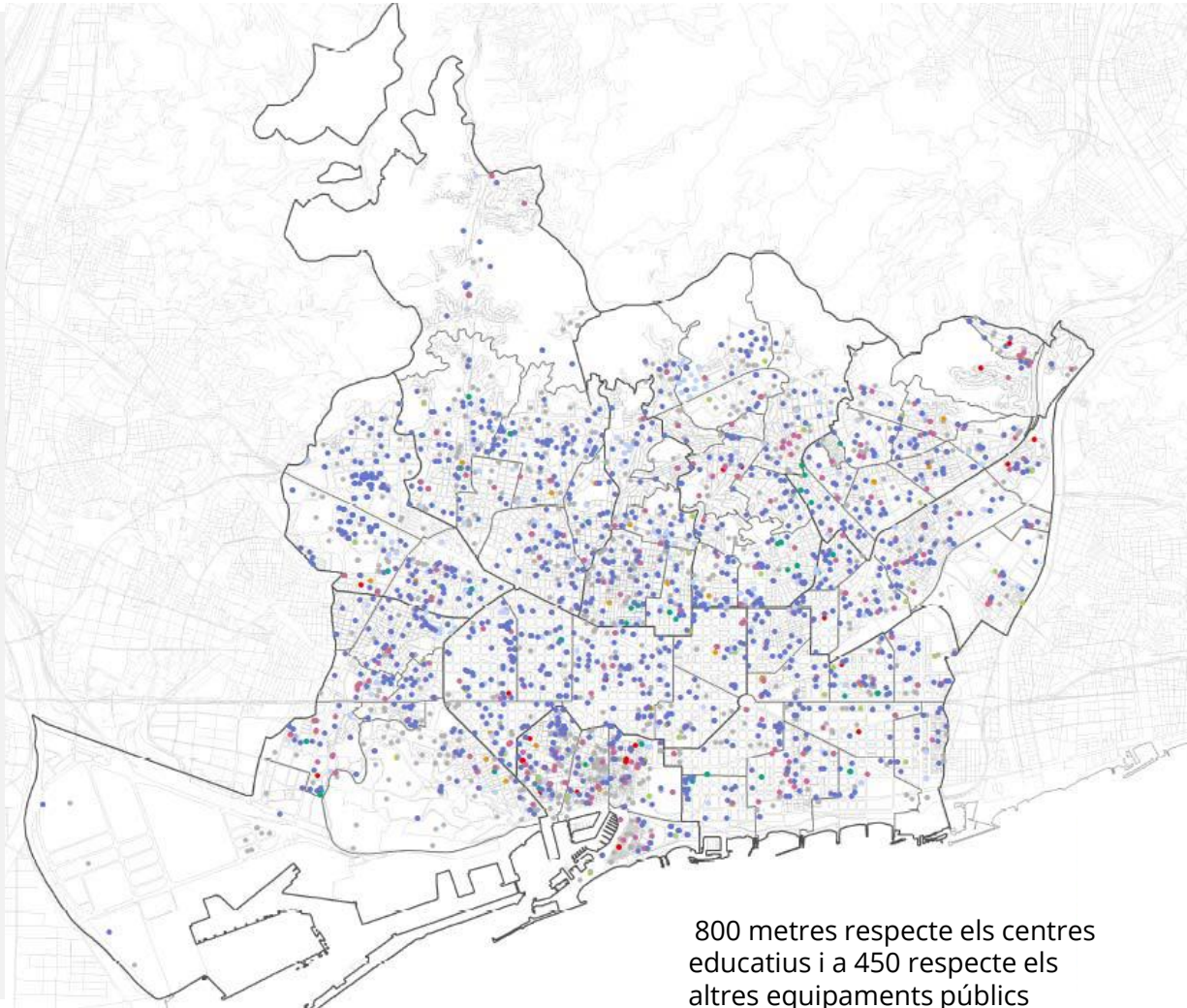

Equipaments protegits

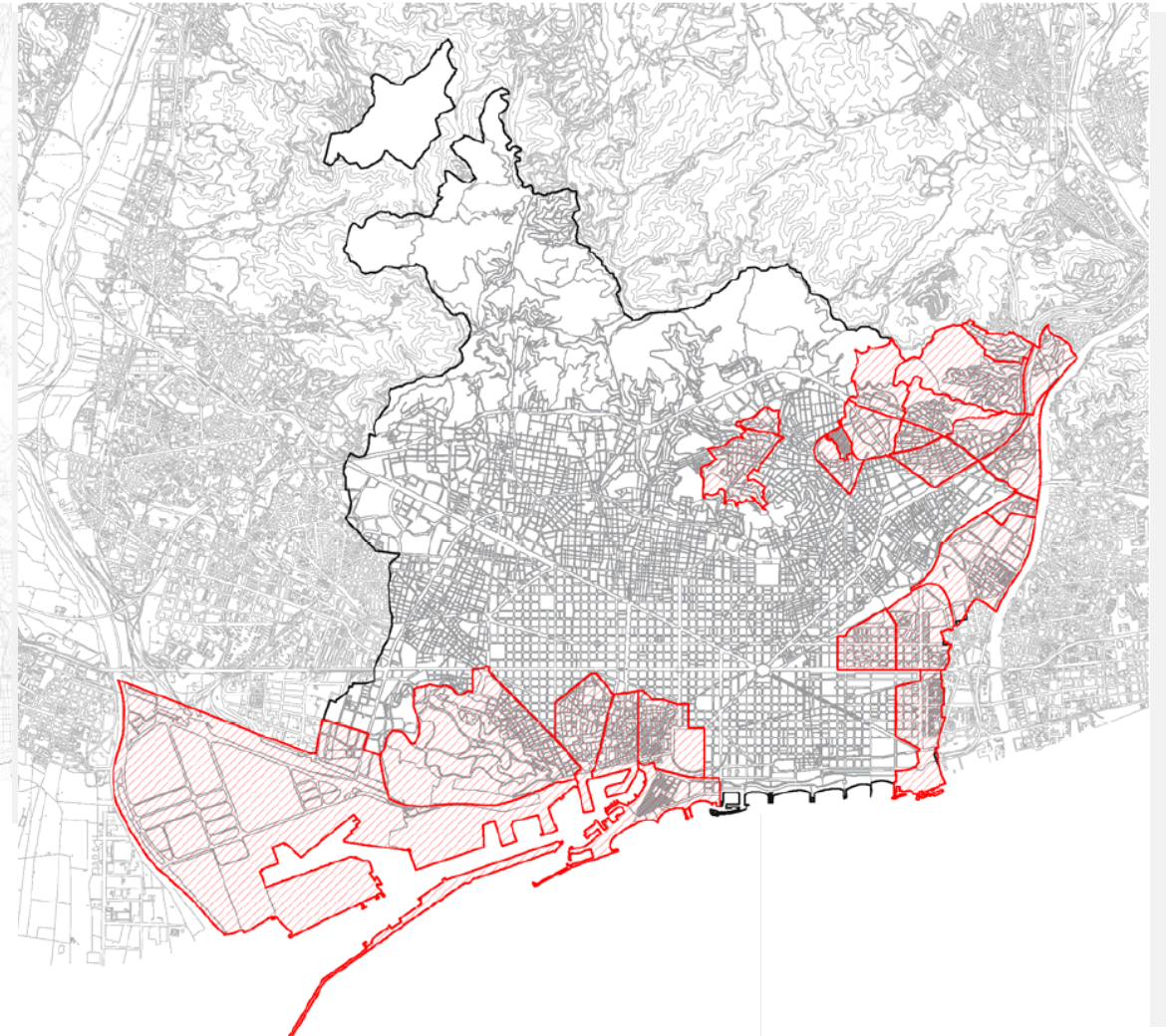
- Centres educatius: Escoles bressol, Centres d'educació infantil, primària i secundària; Centres de Batxillerat, Centres de Formació Professional i Universitats
- Biblioteques, Centres Esportius Municipals, Casals de joves i Centres Cívics
- Centres de salut mental i addiccions: Centres d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències, Centres de Salut Mental per Adults, Centres de Salut Mental per Joves, Centres i Hospitals de dia, Hospitals amb unitats especialitzades d'atenció al trastorn del joc, etc.
- Centres de Serveis Socials, Centres del Servicio d'Ocupació de Catalunya i Oficines de Treball

Barris protegits

Pla especial urbanístic per la regulació del joc d'apostes

800 metres respecte els centres educatius i a 450 respecte els altres equipaments públics

Pla especial urbanístic per la regulació del joc d'apostes

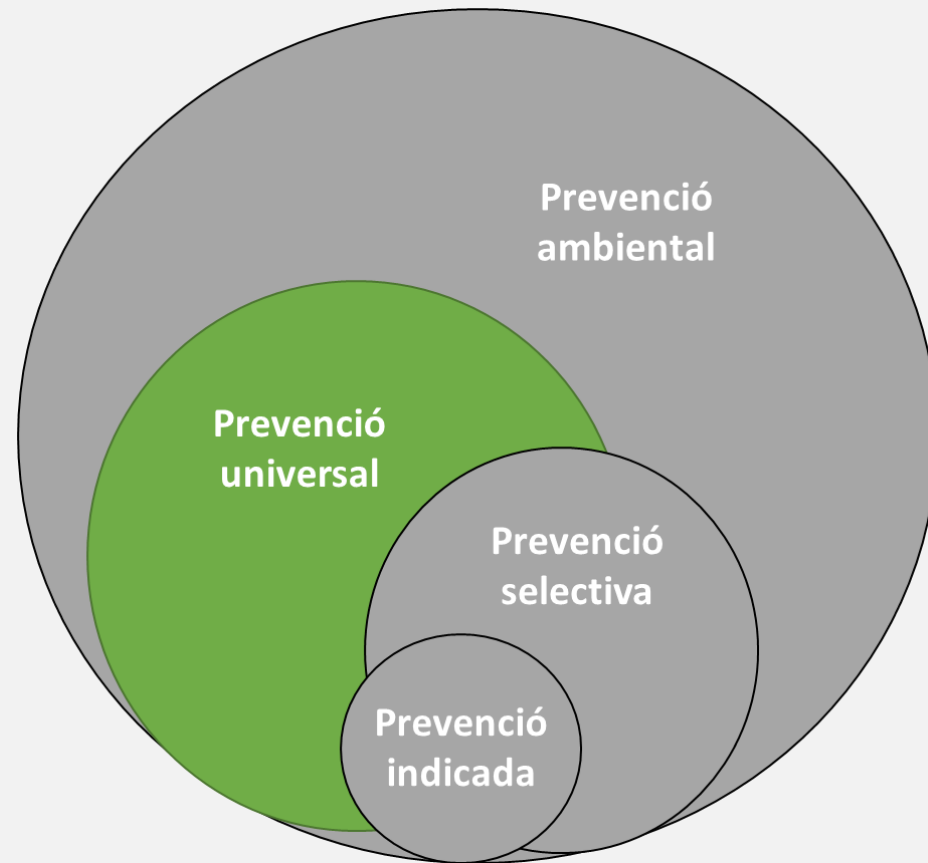
El 17 de desembre de 2020 s'aprova el Pla especial urbanístic

“No hi haurà ni una casa d'apostes més a la ciutat de Barcelona, però, a més a més, volem que decreixin. Cada cop que se'n tanqui una no obrirà una de nova”

Regidora d'Urbanisme, Janet Sanz

Programa de prevenció escolar

Programa Cara i Creu

Sessió	Activitat
Sessió 1 Motivacions, riscos i conseqüències del joc d'apostes	Una història sobre el joc
Sessió 2 Conceptes de probabilitat i biaixos cognitius	Creences <i>versus</i> probabilitat
Sessió 3 Publicitat del joc d'apostes	Agència de publicitat
Sessió 4 Pressió de grup, autoeficàcia i gestió de les emocions	La pressió d'altres
Sessió 5 Similituds entre els videojocs i els jocs d'apostes	La indústria dels videojocs
Sessió recordatòria Revisió dels conceptes treballats	Fem memòria
Sessió comunitària	1. L'oci saludable al barri 2. Campanya de sensibilització

Taula 1. Sessions i activitats del programa

Programa Cara i Creu: Manual docent

ORIENTACIONS

PER INTRODUIR-HI

LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

- La pressió social en la socialització masculina és diferent de la pressió social en la socialització la femenina; en el primer cas, es promouen amb més intensitat les conductes de risc, de competitivitat i d'impulsivitat; els danys a un mateix o a una mateixa i a les persones estimades; la invisibilització emocional; el seguiment dels manaments estereotipats de menys empatia cap a l'entorn, etc.
- És important identificar els guanys i les pèrdues pels jocs d'apostes com a fets independents del sexe o gènere de la persona que juga i posar èmfasi en aquestes nocions identificatives de comportaments nocius associats als jocs d'atzar o d'apostes: el sexe o gènere no impedeix que hi pugui haver problemes.
- Segons diferents estudis, els homes i les dones juguen a diferents jocs i mostren diferents motivacions. Mentre que els homes juguen a un ventall més ampli de jocs i prefereixen els de més acció i competitivitat (com les apostes esportives), les dones juguen a un nombre més reduït de jocs i prefereixen jocs menys estratègics (com ara el bingo, les màquines escurabutxaques i la loteria). Pel que fa a la motivació, sembla que els homes vinculen el joc a un mecanisme de recerca de sensacions i guanys econòmics, mentre que les dones el veuen com un mecanisme per escapar de circumstàncies vitals estressants i alleugerir estats d'ànim negatius.

Les preguntes del debat i la reflexió associada a la diferenciació entre noi i noia ha d'ajudar l'alumnat a visibilitzar aquestes construccions socials de manera autònoma i a través de les seves experiències.

FITXA 1. GUIÓ DE LA HISTÒRIA DE L'ÀLEX / LA MARA

Les etiquetes taronges especifiquen les característiques que hauria d'anar perdent l'Àlex / la Mara. Al llarg de la història, algunes característiques es poden perdre dues o més vegades.

LA HISTÒRIA DE L'ÀLEX

Situació actual: l'Àlex té 17 anys i estudia 1r de batxillerat. Aquest curs no li està anant gaire bé i està pensant deixar els estudis. La seva relació amb els jocs d'apostes va començar fa un parell d'anys, quan en tenia 15.

01

L'Àlex recorda el primer dia que va apostar: té 15 anys i ha anat a veure un partit de futbol sala del seu equip. Aquell dia ell no juga a futbol perquè està lesionat, però fa molts anys que el practica i fer esport és la seva passió. Allà es troba l'Aran, que li diu que després del partit ha quedat amb unes amistats de l'institut al parc del barri. L'Aran li comenta que fa unes setmanes van començar a apostar en un lloc web, en què hi ha uns bons de benvinguda de 20 euros (et donen 20 euros per jugar quan entres al lloc web per primera vegada, però tu també has de posar la mateixa quantitat de diners reals). Com que són quatre persones, conviden l'Àlex a apostar 5 euros. L'Àlex s'anima a apostar utilitzant el DNI d'un amic major d'edat (Honestedat). Guanya uns quants euros, així que decideixen tornar a apostar.

02

Unes setmanes després, juntament amb un amic, entren a altres webs que han vist publicitats per internet i a la televisió. En un regal en un bo de 50 euros i l'Àlex pensa que és una gran oportunitat. Tot i que perd gairebé tots els diners (Diners), de tant en tant recupera alguna pèrdua. D'altra banda, tot rutila. Aposta amb les seves amistats i comenten els resultats dels partits, i es diverteixen fent-ho. A més a més, aprova totes les assignatures del curs i la seva família li regala una PlayStation que li fa molta il·lusió.

03

L'any següent, amb 16 anys, de tant en tant juga partides de pòquer amb les seves amistats, encara que prefereixen jugar en línia. L'Àlex juga buscant guanys ràpids i diversió i emocions fortes. L'Àlex controla el temps que juga, encara que cada dia que passa ho fa amb més freqüència i a vegades aposta una mica més del que tenia planejat (Temps) (Diners).

04

En aquest moment coneix una persona que li agrada molt i comencen a sortir. La primera vegada que l'Àlex va a un saló d'apostes té 17 anys. Va acompanyat de quatre amics. No els demanen el DNI a l'entrada del local, però sí per a apostar. Com que un d'ells té 18 anys, s'encarrega d'apostar per tots (Honestedat).

05

Les setmanes següents l'Àlex passa cada vegada més hores a les sales de joc (Temps). Els seus amics es comencen a avorrir, perquè la majoria de cops que aposten perden. L'Àlex hi continua anant, de vegades, ell sol, i la resta del dia, quan no aposta, només pensa en maneres d'apostar.

06

Ha començat a mirar vídeos sobre estadística i probabilitat i estudia els diaris esportius per saber si algun jugador està lesionat o sancionat. Moltes vegades perd, però explica a les seves amistats de classe que guanya (Sinceritat). Quan s'atabala amb les pèrdues, recorre al pòquer en línia, en què les partides duren fins a la matinada. Això fa que l'endemà a classe estigui mig adormit i no pugui estar atent a les explicacions (Hores de son).

07

Acaba el curs i l'Àlex ha suspès sis assignatures (Bones notes). Això provoca discussions amb la seva família i la seva parella, perquè ja no l'entenen ni saben què fa amb el seu temps lliure (Confiança d'altres en ell). La seva família no sap què està passant

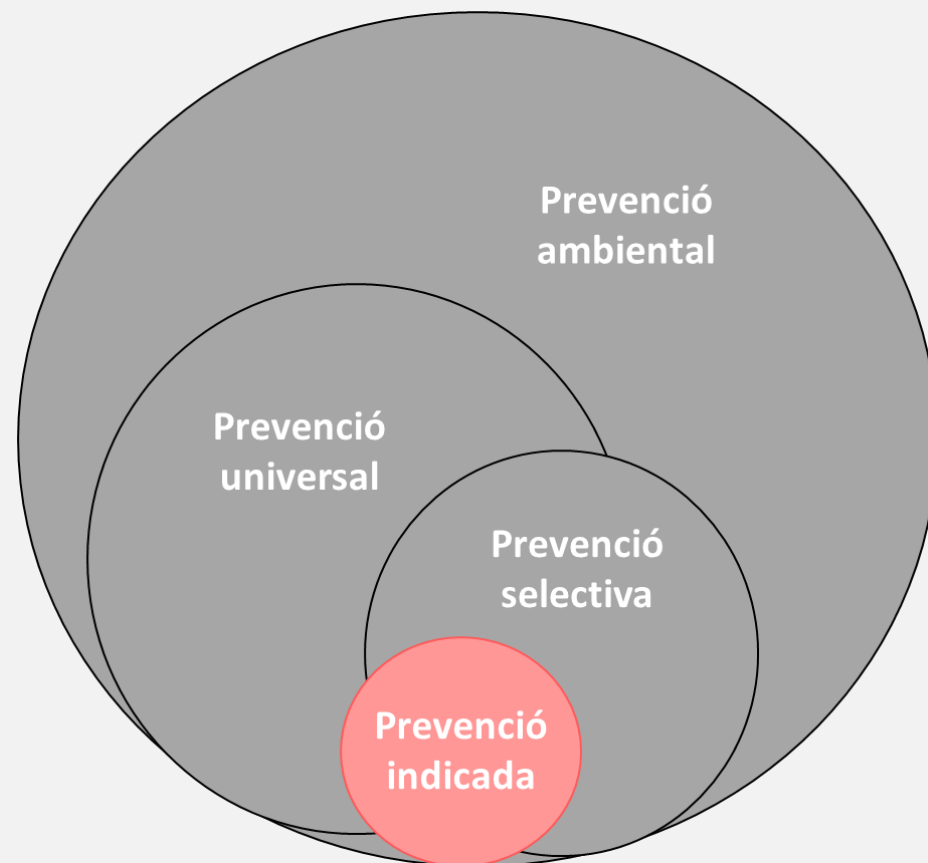

Programa Cara i Creu: Guia per a famílies

Servei d'Orientació sobre Drogues (SOD)

Servei d'Orientació sobre Drogues (SOD)

SOD SERVEI
D'ORIENTACIÓ
SOBRE DROGUES

Assessorament i atenció a adolescents i joves fins a 21 anys consumidors de drogues i/o amb un ús problemàtic de les tecnologies, i a les seves famílies.

93 237 87 56

Dos programes:

- Atenció a adolescents i joves
- Atenció a famílies soles

Assessorament a professionals

Servei d'Orientació sobre Drogues (SOD)

SOD SERVEI
D'ORIENTACIÓ
SOBRE DROGUES

Assessorament i atenció a adolescents i joves fins a 21 anys consumidors de drogues i/o amb un ús problemàtic de les tecnologies, i a les seves famílies.

93 237 87 56

Dos programes:

- Atenció a adolescents i joves
- Atenció a famílies soles

CAS HORTA-
GUINARDÓ

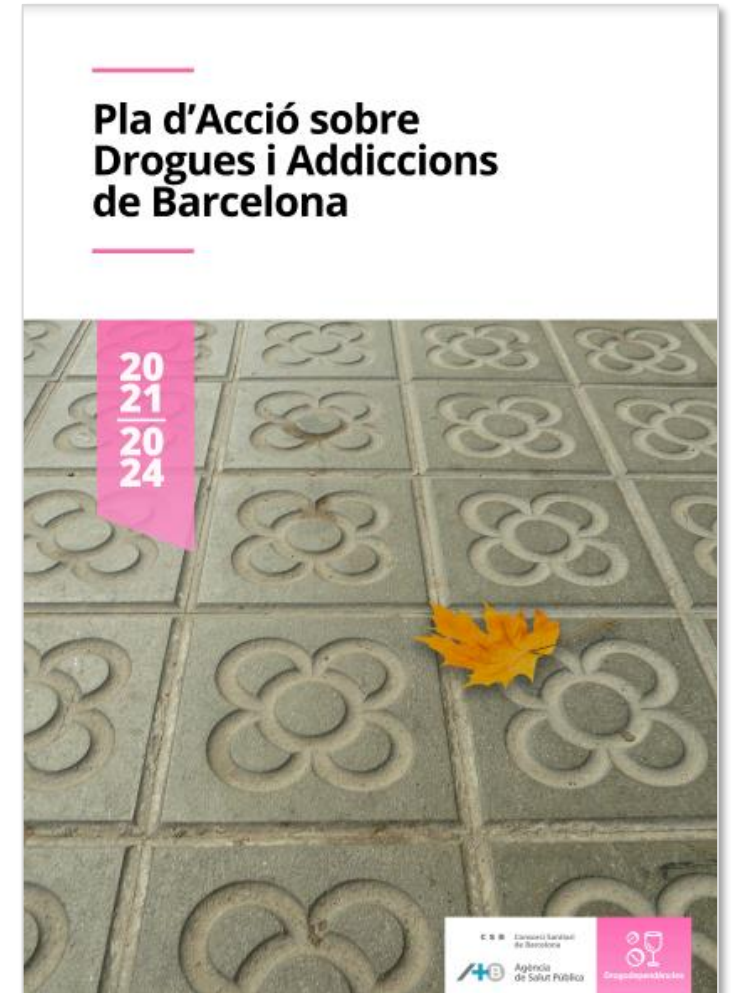
Conclusions

Conclusions

- El joc d'apostes i els seus danys son un **problema de salut pública**, també a la ciutat de Barcelona.
- Tot i que la **regulació del joc d'apostes** es duu a terme a nivell estatal o regional, les ciutats també tenen un paper que exercir en la prevenció del joc i els seus danys associats.
- És fonamental que les actuacions que es duguin a terme incloguin tots els **nivells preventius**, amb especial atenció a les mesures de prevenció ambiental i l'atenció als grups més vulnerables.

Consorci de Salut i
Social de Catalunya

TROBADES DE SALUT PÚBLICA

Moltes gràcies!

**Impacte i reptes de les addiccions comportamentals al nostre entorn.
Una perspectiva de salut pública**
29 de juny de 2023

Catrina Clotas Boté (cclotas@aspb.cat)

Ajuntament
de Barcelona

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

+B Agència
de Salut Pública